

Jongewaards woeste kapitein

Parool 4 december 2006

THEATER Ahab, door Nieuw West. Gezien 1/12 in Frascati, Amsterdam. Aldaar t/m 9/12, tournee t/m 22/2.

Theatergroep Nieuw West, vertegenwoordigers van het typisch Nederlandse genre van de praatmime, kreeg eerder dit seizoen een flinke opsteker toen acteur en theatermaker Marien Jongewaard de VSCD Mimeprijs kreeg, voor zijn 'persoonlijke theater met een ongekende fysieke overgave'.

Het is een omschrijving die naadloos van toepassing is op zijn nieuwe voorstelling *Ahab*. Ahab is de kapitein uit de roman *Moby Dick*, die een destructieve fascinatie heeft voor het doden van de grote witte walvis uit de titel. Maar het verhaal van Herman Melville is slechts het uitgangspunt voor Jongewaards eigen theatrale zoektocht naar het sublieme.

Ahab heet muziektheater te zijn, maar ook als Nieuw West muziektheater maakt, blijft Jongewaard

het onbetwiste middelpunt. Naast hem staat de Almeerse stagiair Anne Stam in de rol van de jonge matroos Ismaël, maar hij fungeert vooral als canvas voor Jongewaards uitbarstingen.

Een orkestje bestaande uit elektrische viool en Hammond-orgel speelt filmische muziek van Huba de Graaff. *Moby Dick* wordt uitgebeeld door een witte tent van hard plastic.

De voorstelling bestaat voornamelijk uit een oneindige woordenstroom van Jongewaard die door schrijver Rob de Graaf is opgetekend. Over kunst gaat het, over liefde en dood, en telkens als het even te snel gaat of uit de bocht vliegt, gaat het even weer zelfbewust over de voorstelling zelf.

In die zin is *Ahab* een vervolg op *Love* van vorig jaar. Die voorstelling ging over de tegenstelling tussen kunst en het grote geld. Deze keer onderzoekt Jongewaard zijn artistieke uitgangspunten ten op-

zichte van die van een jongere generatie. Die is te keurig en te verstandig voor het soort kunstenaarschap dat Jongewaard voorstaat:

"Hoe kan ik jou uitleggen/Dat ik het meubilair kapot smijt, juist omdat ik zo van mooie dingen houd?"

De toon is minder melancholiek dan in *Love*, Jongewaard is bozer en destructiever. Zijn maniakale spel is gevaarlijk en opwindend, en ook al volg je lang niet alle tekst, je blijft als toeschouwer gebiologeerd zitten kijken. Uit iedere vezel van zijn pezige lijft spat de noodzaak en de gedrevenheid.

De medespelers worden door deze storm gereduceerd tot edelfiguranen, maar ze schikken zich dienstbaar en liefdevol in hun rol.

Het kunstenaarschap dat Jongewaard vertegenwoordigt, is misschien uit de tijd, zoals hij zelf zegt, maar in deze voorstelling is het onontkoombaar.

SIMON VAN DEN BERG